

Pedagogika - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Pedagogika
Kod przedmiotu	05.7-WK-liEP-P-W-S14_pNadGenVML9D
Wydział	Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii
Kierunek	Informatyka i ekonometria
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	5
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obieralny
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Klaudia Pietrań

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	15	1	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą z zakresu pedagogiki. Kształcenie umiejętności analizy podstawowych środowisk wychowawczych oraz projektowanie sytuacji wychowawczych z uwzględnieniem roli nauczyciela. Wzbudzenie refleksji nad współczesnymi problemami pedagogicznymi.

Wymagania wstępne

Brak wymagań.

Zakres tematyczny

- Wychowanie a rozwój.
 - Pedagogika jako nauka. Przedmiot pedagogiki. Funkcje wychowania. Proces wychowania, jego struktura, właściwości, dynamika.
 - Przymus i swoboda w wychowaniu. Wychowanie jako urabianie i wspomaganie rozwoju. Wychowanie adaptacyjne i emancypacyjne. Wychowanie a manipulacja. Podmiotowość w wychowaniu.
 - Podstawowe środowiska wychowawcze: rodzina, grupa rówieśnicza, szkoła. Style i postawy wychowawcze. Konteksty wychowania. Źródła i przejawy kryzysu współczesnego wychowania.
- Szkoła jako instytucja wychowawcza.
 - Kryzys szkoły i próby jego przezwyciężenia. Kultura szkoły.
 - Środowisko społeczne klasy i szkoły. Style kierowania: autokratyzm i demokracja w szkole. Procesy i wzorce komunikowania się na terenie szkoły. Ukryty program szkoły. Postawy nauczycieli i uczniów. Praca z grupą rówieśniczą. Tworzenie klimatu wychowawczego w klasie i w szkole.
 - Plan pracy wychowawczej. Metody wychowawcze i ich skuteczność. Umiejętności wychowawcze. Trudności wychowawcze. Konflikty w klasie i rodzinie. Błędy wychowawcze. Granice i mierniki oddziaływań wychowawczych.
 - Pozaszkolne instytucje wychowawcze i resocjalizacyjne. Współpraca rodziny i szkoły. Współpraca szkoły ze środowiskiem.
- Zawód nauczyciela.
 - Role zawodowe nauczyciela. Wzór osobowy, postawa i kunszt nauczycielski. Powinności nauczyciela i rozwój profesjonalny. Program wewnętrzny nauczyciela. Przygotowanie zawodowe nauczyciela. Wiedza prywatna, potoczna a wiedza naukowa nauczyciela.
 - Etyka nauczycielska. Odpowiedzialność prawna opiekuna, nauczyciela, wychowawcy.
 - Dokształcanie i doskonalenie zawodowe jako warunki awansu zawodowego. Uczenie się w miejscu pracy. Uczenie się przez całe życie nauczycieli.
 - Wypalenie zawodowe nauczycieli – przyczyny, symptomy, strategie zaradcze. Choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela – profilaktyka.

4. Komunikacja i kultura języka.

a. Procesy komunikowania się. Bariery komunikacji. Nauczyciel w procesie komunikacji – autoprezentacja, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie. Komunikacja niewerbalna. Porozumiewanie się emocjonalne w klasie. Style komunikowania się uczniów i nauczyciela.

b. Media i ich wpływ wychowawczy.

5. Poznawanie uczniów.

a. Metody i techniki poznawania uczniów i ich ograniczenia, kwestie etyczne. Sposoby funkcjonowania uczniów w klasie. Struktura klasy. Pozycja społeczna ucznia w klasie. Typy uczniów.

b. Międzynarodowe i krajowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnością.

6. Profilaktyka w szkole.

a. Konstruowanie klasowych i szkolnych programów profilaktycznych. Promocja i ochrona zdrowia uczniów.

b. Diagnoza nauczycielska. Podstawowe techniki diagnostyczne w pedagogice. Uwarunkowania procesu diagnostycznego.

c. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia.

d. Postępowanie pedagogiczne z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pomoc uczniowi z problemami zdrowotnymi – choremu przewlekle i niepełnosprawnemu.

e. Współpraca z rodzicami ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i specjalistami pracującymi z uczniem.

Metody kształcenia

Wykład, pogadanka, dyskusja, film dydaktyczny, metoda problemowa.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne.		- dyskusja - prezentacja PowerPoint	Ćwiczenia
Student potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych i wychowawczych.		- dyskusja - pogadanka, film dydaktyczny, metoda problemowa	Ćwiczenia
Student ma uporządkowaną wiedzę na temat wychowania.		- dyskusja - pisemne kolokwium, pogadanka	- Wykład - Ćwiczenia
Student ma uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych.		- dyskusja - pisemne kolokwium, metoda problemowa	Wykład
Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowanych działań pedagogicznych w środowisku społecznym.		- dyskusja - metoda problemowa	Ćwiczenia
Student ma podstawową, uporządkowaną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących.		- dyskusja - pogadanka, prezentacja PowerPoint	Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Podstawą zaliczenia wykładu jest pozytywna ocena z pisemnego kolokwium.

Podstawą zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie pozytywnej oceny, którą warunkują: aktywny udział studenta w dyskusjach na zajęciach; prezentacja PowerPoint wybranego zagadnienia pedagogicznego – indywidualnie lub w grupie, analiza wybranych scenek z filmu dydaktycznego.

Ocena końcowa z przedmiotu jest średnią arytmetyczną uzyskanych pozytywnych ocen z obydwu form zajęć.

Literatura podstawowa

- Błaszczyk K., Szkoła wobec zmian (1999-2003), Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2007.
- Day Ch., Rozwój zawodowy nauczyciela. Uczenie się przez całe życie, GWP, Gdańsk 2004.
- Denek K., Edukacja pozalekcyjna i pozaszkolna, Wspina, Poznań 2011.
- Dudzikowa M., Czerepaniak-Walczak M., Wychowanie. Pojęcia – procesy – konteksty, tom I-IV, GWP, Gdańsk 2007, 2008.
- Gaś Z., Szkolny program profilaktyki: istota, konstruowanie, ewaluacja, MENiS, Warszawa 2003.

6. Gurycka A, O sztuce wychowywania dla wychowawców i nauczycieli, Wyd. CODN, Warszawa 1997.
7. Hołda J., Hołda Z., Rybczyńska A. J., D. Ostrowska, Prawa człowieka. Zarys wykładu. Wyd. 2. Wolters Kluwer, Warszawa 2008.
8. Janowski A., Poznanie uczniów, Wyd. Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2002.
9. Jarosz E., Wysocka E. Diagnoza psychopedagogiczna: podstawowe problemy i rozwiązania, Wyd. „Żak”, Warszawa 2006.
10. Kozioł E., Kobyłecka E. (red.), Zachowania zawodowe nauczycieli i ich uwarunkowania, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2008.
11. Kulesza M., Klimat szkoły a zachowania agresywne i przemocowe uczniów, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2011.
12. Kunowski S., Podstawy współczesnej pedagogiki, Wyd. Salezjańskie, Warszawa 1997.
13. Kwieciński Z., Śliwerski B., Pedagogika: podręcznik akademicki, tom 1 i 2, PWN, Warszawa 2003.
14. McKay M., Davis M., Fanning P., Sztuka skutecznego porozumiewania się, GWP, Gdańsk 2001.
15. Nowosad I., Mortag I., Ondrakova J., Jakość życia i jakość szkoły, Wyd. Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2010.
16. Nowosad I., Szymański M. J. (red.), Nauczyciele i rodzice. W poszukiwaniu nowych znaczeń i interpretacji współpracy, Oficyna Wyd. UZ, Akademia Pedagogiczna, Zielona Góra – Kraków 2004.
17. Pankowska D., Pedagogika dla nauczycieli w praktyce, Wyd. „Impuls”, Kraków 2011.
18. Śliwerski B., Program wychowawczy szkoły, WSiP, Warszawa 2001.

Literatura uzupełniająca

1. Bochno E., Rozmowa jako metoda oddziaływania wychowawczego: studium teoretyczno-empiryczne, Wyd. „Impuls”, Kraków 2004.
2. Cytowska B., Winczura B. (red.), Dziecko chore. Zagadnienia biopsychiczne i pedagogiczne, Wyd. „Impuls”, Kraków 2007.
3. Czajkowska I., Herda K., Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w szkole, WSiP, Warszawa 2003.
4. Deptuła M. (red.), Diagnostyka, profilaktyka, socjoterapia w teorii i w praktyce pedagogicznej, Wyd. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2006.
5. Fuchs B., Gry i zabawy na dobry klimat w szkole, Kielce 1999.
6. Gurycka A., Błąd w wychowaniu, WSiP, Warszawa 1990.
7. Gurycka A., Struktura i dynamika procesu wychowawczego, PWN, Warszawa 1979.
8. Grzegorzewska M. K., Stres w zawodzie nauczyciela: specyfika, uwarunkowania i następstwa, Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2006.
9. Homplewicz J., Etyka Pedagogiczna, Wyd. Salezjańskie, Warszawa 1996.
10. Horny G., Hall E., Hall C., Nauczyciel wychowawca, GWP, Gdańsk 2005.
11. Janowski A., Uczeń w teatrze życia szkolnego, WSiP, Warszawa 1996.
12. Kobyłecka E., Nauczyciel wobec współczesnych zadań edukacyjnych, Wyd. „Impuls”, Kraków 2005.
13. Kodeks etyki nauczycielskiej, Polskie Towarzystwo Nauczycieli, Warszawa 1997.
14. Kretschmann R., Stres w zawodzie nauczyciela, GWP, Gdańsk, 2003.
15. Korzewska K. (red.), Prawa człowieka: poradnik nauczyciela, Wyd. CODN, Warszawa 2002.
16. Łobocki M., Trudności wychowawcze w szkole, WSiP, Warszawa 1989.
17. Okoń W., Wszystko o wychowaniu, Wyd. „Żak”, Warszawa 2009.
18. Przetacznik-Gierowska M., Włodarski Z., Psychologia wychowawcza, tom 2, Warszawa 2002.
19. Robertson J., Jak zapewnić dyscyplinę, ład i uwagę w klasie szkolnej, WSiP, Warszawa 2005.
20. Rongińska T., Strategie radzenia sobie z obciążeniem psychicznym w pracy zawodowej, Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Tadeusza Kotarbińskiego, Zielona Góra 2001.
21. Rylke H., Klimowicz, Szkoła dla ucznia - jak uczyć życia z ludźmi, WSiP, Warszawa 1992.
22. Sęk H. (red.), Wypalenie zawodowe: przyczyny i zapobieganie, Wyd. 2, PWN, Warszawa 2004.
23. Speck O., Trudności wychowawcze: być nauczycielem w czasie zmian społeczno-kulturowych, GWP, Gdańsk 2005.
24. Szewczyk K.: Wychowywać człowieka mądrego. Zarys etyki nauczycielskiej. PWN, Warszawa 1999.
25. Szymańska J. (red.), Profilaktyka w szkole. Poradnik dla nauczycieli, CMPPP MEN, Warszawa 2005.
26. Szymański M. J., W poszukiwaniu drogi: szanse i problemy edukacji w Polsce, Wyd. Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2008.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Alina Szelecka (ostatnia modyfikacja: 05-05-2021 13:00)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ